

активізувати переговорний процес щодо розширення мережі відомчих об'єктів освіти, медицини, рекреації. У роботі надані слушні рекомендації щодо правового механізму контролю за досягнутими домовленостями.

Не всі авторські положення, що висловлені у монографії, — беззаперечні. Деякі з них дискусійні і мають постановочний характер. Та загалом монографія робить помітний науковий внесок у розробку проблеми економічного механізму і розширює уявлення про функціонування галузей соціальної інфраструктури.

Ю.І. САЄНКО,
доктор економічних наук, професор,
Інститут соціології НАН України

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ¹

Незважаючи на певні зрушення в сфері просування гендерної рівності в Україні, а саме — формування законодавчої бази, яка за всіма аспектами гендерного розвитку не поступається кращим міжнародним прикладам, визнання актуальності гендерних проблем на державному рівні, розробку державних програм та планів дій з утвердження гендерної рівності, включення гендерних питань до освітніх програм та значний науковий інтерес до цієї проблематики, — фактичні дані не відображають будь-якого покращання ситуації. Тому в контексті формування соціальної політики держави особливого значення набуває аналіз гендерних проблем, наявних у соціально-економічному житті населення, з метою визначення пріоритетних завдань гендерної політики та найбільш ефективних шляхів їх реалізації. Саме цим питанням присвячена монографія Герасименко Г.В. на тему «Гендерні аспекти соціальної політики в Україні».

У монографії обґрунтовано, що відсутність цілеспрямованої державної політики сприяння гендерній рівності призводить до посилення соціально-економічної диференціації населення залежно від статі, невідповідності фактичних можливостей жінок та чоловіків декларованій Конституцією України рівності статей та настановам демократичного суспільства. Більш того, існування гендерної нерівності в суспільстві сповільнює економічне зростання, послаблює систему державного управління та знижує ефективність стратегій розвитку.

Монографія складається з дев'яти розділів.

В *першому розділі* розроблено теоретичні засади гендерних досліджень в соціально-економічній сфері, зокрема, визначено понятійно-термінологічний

---

¹ Герасименко Г.В. Гендерні аспекти соціальної політики в Україні. — Умань: „Візаві” (СПД Сочинський), 2008.. — 252 с.

апарат дослідження, проаналізовано історію розвитку гендерних досліджень та основні економічні підходи до концепції гендерної рівності.

В *другому розділі* запропоновано авторські методичні підходи до оцінки гендерних проблем на ринку праці, в сфері економічної рівності, а також комплексної оцінки гендерних проблем в регіональному аспекті.

Третій розділ присвячений регіональному аналізу проблем гендерної нерівності, визначенню місця України в світі за рівнем гендерного розвитку. Автором доведено, що проблеми гендерної нерівності в Україні мають принципово інший характер, ніж у більшості регіонів світу: високі рівні зайнятості та освітньо-професійної підготовки жінок супроводжуються їх незначним представництвом в політиці та сфері прийняття рішень, в тому числі економічних, наявністю гендерних відмінностей в оплаті праці.

В *четвертому розділі* розглянуто світовий досвід гендерних перетворень та міжнародні правові засади утвердження гендерної рівності, чинний механізм забезпечення гендерної рівності в Україні, а також історію його формування.

В *п'ятому розділі* аналізуються гендерні проблеми в сфері державного управління, а саме — представництво жінок у парламентах та урядах світу та України, їх участь на вищих щаблях державного управління, чинники, що зумовлюють існування феномену „скляної скелі”.

Шостий розділ присвячений гендерним проблемам на ринку праці — в сфері економічної активності та зайнятості населення, професійної сегрегації за ознакою статі та детермінантам гендерного розриву в оплаті праці.

У *сьомому розділі* досліджуються гендерні аспекти економічної нерівності населення на рівні домогосподарства, зокрема гендерні особливості формування доходів населення та розподілу економічних ресурсів у межах домогосподарств, проблеми фемінізації бідності тощо.

Восьмий розділ містить аналіз та моделювання гендерних невідповідностей чинної пенсійної системи України з метою визначення факторів, що зумовлюють її гендерно-диференційований вплив на населення.

В *дев'ятому розділі* запропоновано пропозиції та рекомендації, сформульовані в результаті проведеного дослідження, а саме — визначено пріоритети державної соціальної політики на основі гендерного підходу та конкретні заходи, що сприятимуть утвердженню гендерної рівності в українському суспільстві.

Монографія розрахована на науковців, викладачів вищих навчальних закладів, представників органів державного управління, фахівців у галузі соціальної політики, аспірантів, студентів.

Г.В. ГЕРАСИМЕНКО,
*кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник,
Інститут демографії та соціальних
досліджень НАН України*